

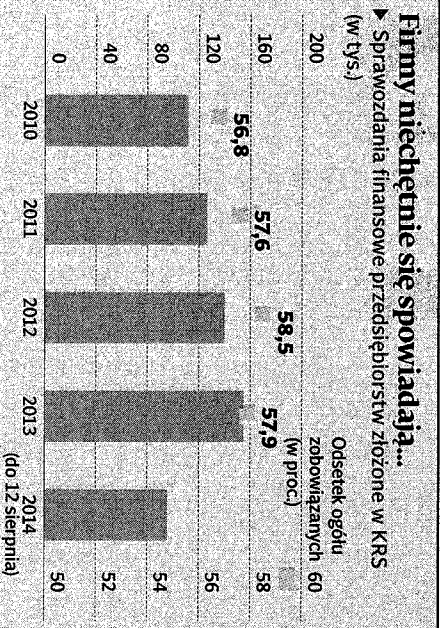
290

mld zł Taką kwotę od uruchomienia programów unijnych na lata 2007-13 wydała już Polska, z czego dofinansowanie UE wyniosło 204,8 mld zł — poinformowało Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. [d]

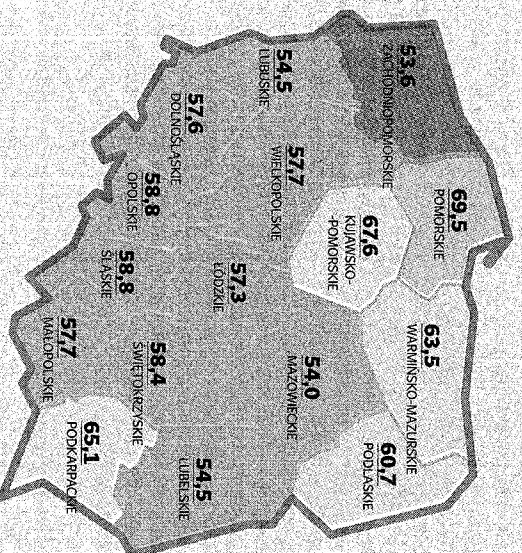
Firmy zamykają się przed światłem

Prawie połowa przedsiębiorców nie publikuje

sprawozdań, choć może za to iść za kratki. Po aferze Amber Gold sytuacja się poprawiła, ale tylko na chwilę

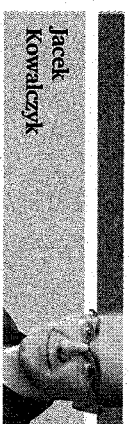
...zwłaszcza w Zachodniopomorskiem...
 ▶ Odszetek firm, które w 2013 r. wywiązały się z obowiązku sprawozdawczego, w podziale na województwa (w proc.)

...a najbardziej przejrzyste są spółdzielnie
 ▶ Odszetek firm, które w 2013 r. wywiązały się z obowiązku sprawozdawczego, w podziale na formy działalności (w proc.)

Spółdzielnie	82,1
Spółki akcyjne	74,6
Spółki komandytowo-akcyjne	63,6
Spółki z o.o.	60,4
Spółki komandytowe	58,1
Oddziały firm zagranicznych	47,1
Stowarzyszenia	43,8
Fundacje	43,9
Spółki jawne	30,8
Spółki partnerskie	5,6

Źródło: Gernhardy Ośrodek Informacji Gospodarczej

Jacek Kowalczyk | j.kowalczyk@p.b.pl | 22-333-99-38

Transparentność nie jest mocną stroną polskich firm. Choć prawo nakłada na podmioty zarejestrowane w KRS obowiązki składania co roku sprawozdań finansowych, to ogromna rzesza przedsiębiorców te przepisy, delikatnie mówiąc, lekceważy. Według danych Centralnego Ośrodka Informacji Gospodarczej (COIG), w 2013 r. sprawozdanie w KRS złożyło 154,6 tys. podmiotów, czyli zaledwie 57,9 proc. wszystkich, które miały taki obowiązek. Pozostałe 42,1 proc. łamie prawo.

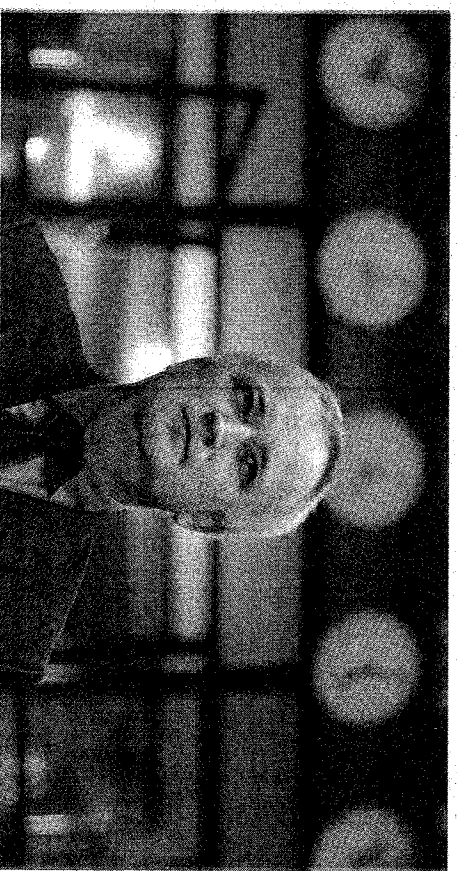
Winnym mimo woli

Co prawda, liczba sprawozdań składanych w KRS stale rośnie. W 2013 r. złożono rekordowe 154,6 tys. takich dokumentów, czyli przez trzy lata ich liczba wzrosła o 38 proc. Problem w tym, że ten wzrost wynika po prostu z tego, że wpisów w KRS szybko przybywa. Od kilku lat odszetek firm, które spełniają sprawozdawczy obowiązek wobec KRS, jest dość stabilny – waha się między 56 a 59 proc. (z analizy wyłączone zostały podmioty nieaktywne). Najlepiej było w 2012 r., po aferze Amber Gold, jednak w minionym roku sytuacja wróciła do normy.

Po upadku Amber Gold o sprawozdaniach finansowych wobec KRS zrobiło się głośno. Ten przypadek uzmysłowił wszystkim, że informacja o kondycji finansowej firm w KRS jest jawna i każdy może do niej sięgnąć – tłumaczy Jarosław Nowrotek. Skąd wynika tak nagiłnne łamanie prawa? Częściowo to po prostu niewiedza.

Pamiętajmy, że większość podmiotów wpisanych w KRS to niewielkie firmy. Mogą zapytać nie wiedząc, że mają obowiązek zgłaszania sprawozdań – mówi Jarosław Nowrotek, prezes COIG. Ponadto, złożenie sprawozdania wiąże się z kosztami. Sama opłata sądowa to 290 zł.

Ponadto, sporządzenie sprawozdania wymaga sporządzenia nakładów pracy i zwykle wynajmuje się do tego zewnętrznych specjalistów. Dla mniejszych firm to jest spory wydatek. Trudno się więc dziwić, że część z nich niechętnie składa sprawozdania

DUŻY JEST BARDZIEJ OTWARTY: Im większa firma, tym bardziej skrupulatnie wypełnia obowiązek składania sprawozdań finansowych. Po pierwsze, ma większą świadomość, że taki obowiązek istnieje. Po drugie, kieruje nią wynajęty zarząd, a ten choćby dla własnego bezpieczeństwa pilnie sprawozdawczości — mówi Jarosław Nowrotek, prezes COIG. [FOT. WWI]

— mówi Paweł Grzęda, radca prawny w SSW Spaczyński, Szczepaniak i Wspólnicy. Istnieje też grupa firm, która nie publikuje sprawozdań absolutnie świadomie — nie chcą np. odkrywać danych przed konkurencją.

Niektórzy przedsiębiorcy wołają do nieść ewentualną karę, niż ujawnić niekto informacje. Obowiązek sprawozdawczy bywa czasem zbyt restrykcyjny — mówi Jeremi Mordasewicz, ekspert PKPP Lewiatan.

Martwy obowiązek

Teoretycznie, za niezłożenie sprawozdania można nawet iść do więzienia (a przynajmniej dostać grzywnę 5 tys. zł). Problem w tym, że nikt tych kar nie nakłada.

Sądy rejestrowe mają instrumenty do wyznaczenia spółek do składania sprawozdań pod rygorem grzywny. Nie istnieje jednak żadne systemowe rozwiązanie weryfikowania, które podmioty wywiązały się z obowiązku sprawozdawczego i wobec których wszcząć postępowanie przymuszające — mówi Paweł Grzęda.

Sądy rejestrowe zapytanie nie mają do tego ludzi.

Już teraz zmagają się z nadmiarem pracy, np. często nie wywiązują się z obowiązku udzielania informacji w terminie 14 dni — mówi Jarosław Nowrotek.

A skala nieskładania sprawozdań jest tak gigantyczna, że karamie win-

nych wymagałoby ogromnej operacji. Trzeba by np. wysłać pisma do zdecydowanej większości polskich firm zarejestrowanych w KRS. Trudno dziś znaleźć podmiot, który ma złożone wszystkie sprawozdania, skoro tylko za poprzedni rok zalega 42 proc., czyli 100 tys. firm.

Prezesi lubią spowiedź

Co ciekawe, najczęściej sprawozdania składają spółdzielnie i spółki akcyjne, w 2013 r. z obowiązku wywiązało się odpowiednio 82,1 i 74,6 proc. takich podmiotów. Dlaczego?

Najczęściej sprawozdania składają te podmioty, które mają wynajęte profesjonalne zarządy. Menedżerowie, choćby dla własnego bezpieczeństwa, dbają o sprawozdania. Prezesi chronią się w ten sposób przed ewentualnymi roszczeniami wobec ich prywatnego majątku — mówi Jarosław Nowrotek.

Z tego samego powodu najchętniej „spowiadają się” firmy tracące płynność. Spośród firm, które upadły w 2013 r., aż 71 proc. złożyło w poprzednim roku sprawozdania.

Zarządy, widząc, że firma może upaść, zwykle skrupulatnie się sprawozdają. Brak sprawozdania może być argumentem dla wierzycieli, by pozwać do sądu członków zarządu upadłej firmy — wyjaśnia Jarosław Nowrotek.